

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttér. közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arányában részvesztnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSEK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetések s a reklámciókat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

A színházkérdés.

A legközelebb mult négy hét kétségkívül beigazolta, hogy Léván a színház kultúrasszükségletté vált s hogy a város számbelileg is elég fejlett ahhoz, hogy egy nagyobb stílusú társulatot évenként egy hónapig vendégül láthasson. Némileg talán még az opt. misztikusabb szemek előtt is meglepetés számba ment a színház látogatottságának azon aránya, mely az egész időszak alatt tapasztalható volt s mely a társulatnak eddig Léván szokatlan anyagi és erkölcsi sikert eredményezett. Most utólag könnyen megállapítható, hogy ez a dolgok természetes rendjéből következett: a város úgy intelligencia tekintetében, mint számbeli súlyával megszűnt a régi mezővárosból fejlődött kis város lenni belépt az azoknak a vidéki városoknak sorába, melyek egy messze földnek emporumai nemcsak kereskedelmileg, de szellemileg is. Hogy ez valóban így van, az, ha némelyek — kik a fokozatos fejlődést megfigyelve, az abban rejlő erőket felismerték, — látták is, nyilvánosan demonstrálva mindaddig nem lett; aminek oka ismét abban rejlik, hogy hiányozott az alkalom s a hely, hol a város valódi jellege megnyilatkozhat. A színház magában foglaló városi virgadó kulturális jelentősége ép itt jut érvényre s ép itt van egyik sarkpontja a felépítéssel járó áldozatok jogosultságának, sőt szükségességének.

A régen vajudó színházkérdés egyik része ezzel tehát jórésben már megoldást nyert. A színházhelyiség, bár még igen sok kívánni valót hagy hátra, úgy akasztika, mint felszerelés, világítás, díszletek s egyéb berendezés tekintetében, mégis nagyban-egészben megfelel azoknak az igényeknek, amilyenekkel egy 10,000 lakosú várossal szemben fellepni lehet. A folytonos újítások, beszerzések s javítások a letező hiányokat könnyen pótolhatják.

A színházkérdés másik, épily fontos része — bizonyos tömegű közönségnek a színház részére való biztosítása — azonban még az idej kedvező látzat dacára sem tekinthető megoldottnak. Azt hiszem, nem tévedek, mikor megállapítom, hogy az idén a színházlátogató közönség jórészt az újság ingere, a szokatlanság és sohanemlátottság varázsa vonzotta a színházba. Ha pedig ez így van, akkor ebből ismét rögtön az is következik, hogy a jövőben, mikor ez a hatóerő működni már megszűnt, a színházlátogató

közönség is le fog olnadni. Hogy mennyivel, arra vonatkozólag számításba bocsátkozni felesleges, de nem is igen lehet. A számítás inkább egy másik tere tartuk fenn magunknak, amely szintén igen lényeges, sőt e pillanatban épen a legfontosabb.

Ahoz, hogy egy olyan társulatnak, mint pl. Szabó Ferenc társulata, lét-fentartása biztosítva legyen, havonként 8—10,000 korona bevételének kell lennie. Oly összeg, mely minden 10,000 lakosú várossal szemben tekintélyes; de különösen számbaveendő Léva várossal szemben, melynek intelligenciája — színházba járó eleme — túlnyomólag lateinerekből áll s ahol a szabad-foglalkozásúaknak is nagyobb részt igen szerény viszonyok közt, beosztott életrend mellett kell élniök. Ezek a körülmények, mint okok, igen nagy súllyal bírnak, amiket ha kellően mérlegeitünk, aligha jutunk más eredményre, mint, hogy a színházlátogató közönségnek az a kontingense, mely az idén Szabó Ferenc társulatának a működését sikerre vezette, a jövőben meg fog fogyatkozni, feltéve, hogy az okokat, melyekre fent rámutattam, megszüntetni, ellensúlyozni nem sikerül.

Már pedig annak a közönségnek, mely az idén színházlátogató volt, számban megcsökkennie semmi esetre sem szabad, mert az idej kontingens volt a minimum, mely egy közep-nagyságú társulat fentartását lehetővé tette. Semmi esetre sem szabad Léva város közönségének megengedni azt, hogy visszaesüljedjünk az eddigi hatodrendű szín- és daltársulatok nivót-lanságára. Léva városnak feltétlenül ambicionálnia kell, hogy színészeti viszonyai is méltók legyenek ahhoz a szerephez, melyet a vármegyében vinni hivatott.

Ahoz, hogy a színházlátogató közönség idej tömegét a jövőre is biztosítsuk, szükséges, hogy a ható okokat, melyek annak csökkenését eredményeznek, elimináljuk s illetőleg más ellenkező irányú ható erővel ellensúlyozzuk.

A hivatalnokoknak a jövő évben is csak annyi lesz a fizetésük, mint az idén s a szabadfoglalkozást üzök jövedelmét sem lehet a színházi időszak alatt s erre való különös tekintettel fokozni: ezen az úton tehát a kérdés meg nem oldható. Az átlagos 2—300 koronás havi fizetésekből alig lehet józan beosztás mellett a színházi hónap alatt csupán színházra 50, sőt családos embernek 100 koronát költeni. Bármennyire szükséglet legyen is a színház a kor színvonalán álló

embernél, elvégre mégsem elsőrendű szükséglet, de még csak másodrendűnek sem nevezhető, sőt a helyi viszonyokat tekintetbe véve, ahol úri embernek derogál nem első helyen ülni, bizonyos szempontból mar a fényűzéssel egyik kalap alá.

Úgy áll tehát a dolog, hogy ha a mai állapotok változatlanul fennmaradnak, jövőre mindenképen baj lesz: vagy elmarad a közönség egyik része azon egyszerű, de szomorú oknál fogva, mert nem telik neki a szükséges 50—100 korona, vagy pedig nem marad el, mely esetben a józan gazdaságosság törvényét sérti meg, amelyet pedig bűnhődés nélkül megsérteni senkinek sem lehet, mert saját vagyoni alapját ássa alá.

A kérdés hasonló, a kecske is jólakjék s a káposzta is megmaradjon problémához. S az egyedüli megoldási mód az, hogy az összeget, melyet a város közönsége a színpártolásra, vagy, hogy helyesebben szójak, saját esztetikai színházi szükségleteinek kielégítésére szán, havonként részletekben rakja össze, hogy a színházi időszak alatt nagyobb lelkiismerettel élvezze el.

Erre a célra, az 50—100 koronának összegyűjtésére kell tehát első sorban tömörülnünk s megalakítani haladéktalanul a lévai színpártoló egyesületet.

De van az éremnek egy másik oldala is. A színpártoló egyesület létesítésével nemcsak a fentebbi kettős cél lesz elérve. Nem csupán a színpártolónak biztosítjuk a közönségnek — s így a jövedelmek — bizonyos összeget, nem csupán megkönnyítjük a város közönségének a színház látogatását, hanem egyszermind biztosítjuk magunknak az egyesülésben rejlő nagy erőt s hatalmat is.

Azt hiszem, 150—200 tagot feltétlenül sikerül Léván az egyesületbe bevonnai, akik havi 2—4 korona befizetésével hajlandók biztosítani maguknak a színházi idősakra egy-egy ülőhely bérletét, már pedig ekkor már minimálisan 4000—6000 koronával rendelkezik az egyesület, melynek alapján bizonyos határok között szabadon választhatja meg a társulatot, melyet városunkban szerepeltetni óhajt. Más nagyobb vidéki városokkal egyetértőleg beléphetünk valamely szomszédos színikerületbe s így rendezett színészeti viszonyokat létesíthetünk. Ha a társulatnak 3000—4000 korona bérleti összeget tud az egyesület biztosítani, már belefolyhat, hogy az év melyik szakában jöjjön. Sőt esetleg rövid egy két év múlva elérhető lesz,

hogy évenként kétszer egy-egy hónapig játszhatik a szintársulat.

Az egyesülésben nagy erő van, azt fel kell használni, mert annak áldásait érezni fogja úgy a színészet, mint a közönség.

Visszatérve végül a színház akusztikai és felszerelési, berendezési fogatkozásaira, a diszletek elégtelenségére s minőségi hibáira, a bajok itt is a színpártoló-egyesület létesítése által orvosolhatók legkönnyebben, mert pár száz koronát minden esztendőben meg lehet takarítani anélkül, hogy az egyesület tagjai ezáltal rövidséget szenvednének s a megtakarított összegben célszerű beruházásokat lehet majd tenni a színházi diszletek szaporítása s esetleg önálló ruhatár létesítése tekintetében.

Az egyesület megalakításához és jótékony működéséhez pedig csupán három dolog szükséges és pedig ez alkalommal kivételesen nem pénz, pénz és pénz, hanem jó alapszabályok, hozzáértő vezetés és egy kis szeretet.

Dr. Novotny Ernő.

Az idejétmult érettségi.

Immár mind nagyobb lesz ama mozgalom, mely az érettségi végleges előrlése mellett kardoskodik. Nagyon helyesen! Ez az intézmény valóban a középkorba való, de nem a mai viszonyok közé. Lassan-lassan rajövünk arra, hogy az érettségi teljesen fölösleges, tisztára nélkülözhető valami, melynek révén a diákság inkább visszafelé halad, mint előre.

Mert, hogy az érettségi után a fiatal-ság nem lesz okosabb, a napnai is világosabb. Az érettségi csupán oly kényszer dolog, melynel rendszerint nem a tudás, hanem a szerencse dominál. Már pedig mindenben, ahol a szerencse szeszéyeinek

vagyunk alávetve, hol a szerencse kénye-kedvének vagyunk kitéve, ott komolyságról szó nem lehet s mint ilyen teljesen érték-telen.

Hogy eddig nem törölték el az érettségit nálunk, az amellett bizonyít, hogy a régi copfrendszert a megcsontosodott maradiságot, az öreg akadémikusok által féltékenyen őrzött intézményeket nem szívesen hagyjuk oda, nincs bátorságunk új megújítást vágni, új utat törni, mely munkyén, mely uton villámgyorsasággal haladhatunk a civilizáció, a valódi kultúra felé.

Ha az illetékes körök eddig nem láttak, vagy nem akartak tisztán látni, ha megannyi hírlapi felszólalás, helyes gondolkodású tanárok véleménye eredménytelen maradt, akkor talán észre térítik a hivatalos köröket a csalhatatlan és megcáfolatlan tények, melyek év-év után lejátszódtak országszerte.

Nem volt nap, hogy innen-onnan ne jelentették volna, hogy a maturánsok összejátszva, megszerették a féltve őrzött kérdéseket, tehát csalnak, vesztegettek, csak-hogy hozzájussanak a létkérdésüket magukban foglaló tézisekhez. És a legtöbb helyen rajta veszettek, amiből óriási kellemetlenség háruit a fiatalságra, mert visszavették őket, eltiltották az érettségitől. Mindentől eltekintve, a szóbeli érettségit megelőző óriási félelem, izgalom, aggodalom ugyancsak megviseli a fiatal diákok gyenge és fejlődő idegzetét. Hányan örültek meg, hányan lesznek öngyilkosok az érettségi előtt a nagy és állandó feleletől és izgalomtól és hányan utána, ha megbuknak egyik vagy másik tantárgyból.

Ha meg akarjuk tartani a fiatalságot a maga hamisítatlan üdeségében, ha nem akarunk beelőzük korai véneket nevelni, akkor elsősorban is töröljük el az érettségit, mely jórészt megrontója a fiatalságnak. Ha az osztályvizsgálaton tud a diák, ki van téve annak, hogy az érettségi nem tud, holott az osztályvizsgálatokon már

ugyanannyit kell tudnia, a diákságnak, mint az érettségén. Tehát — mint már említettük — tisztán szerencse dolga az érettségi.

Végre-valahára a sok szomorú és tájfalmas példa az illetékes körök figyelmét is fel kell, hogy keltsse és fokozott buzgalommal oda törekednek majd, hogy az ósdi, semmi értelemmel és előnnyel nem bíró érettségi vizsgálatokat végkép eltüntetik, mintha sohasem lettek volna.

Az életpályaválasztás.

Irtá: Szobolevszky István.

Kétségtelenül bizonyos, hogy a társadalom helyes haladása csak akként érhető el, hogyha az abba tartozó egyéniségek mindenkoron ésszerűen s jó akaráttal ténykednek abban a körben, melyet hivatásuknál, ténykedésüknel fogva kaptak osztályrészüktől.

Azonban mindennapi észleleteink arról tanuskodnak, hogy vannak egyének, még pedig fokozott számmal, akik bizonyos tekintetben nem felelnek meg azoknak a kívánalmaknak, melyeket a hivatásukba tartozó tényezők tőlük megkövetelnek. Ennek a bajnak számos oka lehet. Mindemellett az okok legnagyobbika abban keresendő, hogy ezek az egyének rendszerint oly pályán működnek, mely veleszületett hajlamakkal, képességekkel, típusával többé-kevésbé, avagy homlokegyenest ellenkezik. Ilyenkor az ellenkező életpálya vagy elnyomja a szóbanforgó kepessegeket, miattal a pályán való könnyed és szabad érvényesülés bizonyos mérvben megbénul s az egyének fokozott ténykedésbe kerül az érvényesülés, vagy esetleg a veleszületett kepessegek nyomják el a velük ellenkező irányu tényezőket s az egyen életpályája keretein kívül tenykednek, miattal számos akadályt gördítenek a pályán való kelő boldogulás elé. Vannak rá ugyan esetek, hogy egyik-másik egyen veleszületett hajlami, típusa ellenére is kiválóan érvényesül a pályán, mert a nevelés-tanítás s egyéb hatások a pályán megfelelő kepessegeket tamasztottak az egyéniségében, de bizonyos, hogy ha az illető egyen oly életpályát választott

T A R C A.

Az első versem. . .

Az első versemet, jól emlékszem rája,
A hintámonk irtam szép Tünderországba.

Viraggal borított három hársfánk között,
Fejem felett ezer kicsi méh zümmögött.

Virágok kelyhéből szedtem a rimeket,
Hogy irtam boldogan az első versemet.

De, ime, valaki megérinti vállam.
És nagyot sohajtvá, így szól hozzám halkán:

— Meghalt a kis fiam — nagyon szépen kérem,
Néhány szál virágot hogyha adna nekem!

Egyszerű póraszony, kopott a ruhája,
Bús halavány arca könnyektől van ázva.

És az én kezemből kihullt a papiros,
Nem is nevettem már és nem voltam piros.

Illatos virágim mind leszedtem sorba,
Könnyező szemekkel koszoruba fova:

— Ime, itt van, vigye; s tegye le vigyázva
Meghalt kis fiának kicsi sirhalmára.

És amint folytattam az első versemet,
Többé nem találtam a vidám rimeket.

Lehet, tán éreztem, hogy majd nemsokára
Hull az én könnyem is — valaki sírjára.

Farkasné, Siposs Erzsé.

Szomorúak és Vidámak.

— Köveskúti Jenő újabb novellás kötete. —

A modern elbeszélők, akik a magyar kultúrában is felülkerekedtek, az irodalomnak azt a fajtáját teremtették meg, amelyet sokan azért tartanak szépek és művészesnek, mert nem lehet megérteni. S az olvasó közönség egy része szomorúan konstatálja magában, hogy nem képes aziró gondolatának irányát követni s annak, amit olvasott, tartalmát is csak hézagosan, fogyatékosan tudná előadni. Új eszmékkel, új tónusokkal találkozunk s oly kapcsolatban, melyeknek csak annyi közük van egymáshoz, mint például a mexikói forradalomnak a Juliska hugom új ruhájához. Szóval, kiforgatnak mindent valóságukból s a laza erkölcsiség cifra köntösébe öltöztetve megoldhatatlan problémák gyanánt állítanak mindent az olvasó közönség elé.

A szimbolisták nyomán jár a mai, új modern elbeszélő irodalom. De amíg a nagy szimbolisták érthetővé és logikailag is elfogadhatóvá tudják tenni eszméiket, addig ezek a modern titánok abban tetszelegnek, hogy bombasztikus frázisaikkal homályossá tesszik eszmetárgyukat s eltakarják erkölcs-telenségüket.

Köveskúti legújabb könyvét is asszal a szorongó érzéssel fogtam a kezembe, vajjon

nem vette-e lábáról őt is az újabb, modern irodalmi irányzat, amely a pillanatnyi sikernek nyomán diadalmos és kritikát szinte nem tűrő arculattal áll ma a modern magyar kultúra zenitjén s irgalmatlanul lesepüli azt, aki vele nem tart. S a könyvet jóleső öntudattal teszem le. Köveskúti a régi, nemes, minden isében magyar gardához tartozik, akinek témái ami világunkból valók s mert ami nyelvünkön beszél, intencióit nemcsak megértjük, de át is érezzük, azért meg is szeretjük.

Tíz novelláját adja közre ebben a kötetében. Tíz egyszerű, épen nem bonyolalmas meséjű történetet, amelyet az életben az író szemével meglátott, megfigyelt és a papíron sokunk gyönyörűségére meg is rögzített.

Poétalelke a prózában sem tagadja meg magát, mert itt is hangulatos, nyelve pedig szines, erőteljes és zengzetes. Ezek a történetek inkább prózába ártirt költemények, mert sokszor csak egy kikapott jelenetet ad hőseinek életéből, egy mindennap megismétlődő, mégis új eseményt rajzol, de alkotó erejével megkapóvá, vonzóvá teszi a magában véve kisszerű, néha egészen jelentéktelen eseményt is. Itt van például a legelső novellája: *Kömlödy Irénke sorsa*, vagy: *A szép főbíróé*. Mindakettő százszor megénekelt szerelmes nő sorsát festi, de Köveskúti új színeket használ s azért új oldalról

volna, mely *veleszületett képességeinek*, típusának hódol, úgy sokkal könnyebben s ésszerűbben elégítené ki a pálya körébe eső követelményeket.

Kétséget nem szenved, hogy a világ nagy alkotói, felfedezői, stb. leginkább velük született képességeinek, típusának köszönhetők és köszönhetik munkájuk gyümölcsöt s ezzel egyetemben a hírnevüket is. A veleszületett képességek ellenére *cselekvő egyén* jobbra *pályaválasztott ember*, aki abban művelésével számtalan társas surlódást okoz. Az ily egyénnél a hivatás *szeretete*, a *kötelességérzet*, a találgatás, s teljes siker, a *megelégedettség*, stb. felette halvány és ingatag jellegű.

Ennélfogva az egyéni és a szociális érdekből mintegy önként következik, hogy *kiki oly életpályát válasszon, mely egyéni képességeivel, típusával összhangban van.*

Ez alól a szabály alól csak azok az egyének vonhatók ki, akik oly szervi, vagy szellemi hibákban leledzenek, melyek az egyéni képességekkel, típusával homlokegyenest ellenkeznek.

Lépten-nyomon észlelhetjük, hogy a modern korban az egyén szellemi ténykedése mindjobban, kizárólagosabban specializálódik, differenciálódik, mely művellet egyes-egyedül csak az egyéni képességeknek, típusnak szem előtt való tartásával történhetik helyesen. Ebben rejlik a *specializáló munkamegosztás*, mely a társadalomban megbecsülhetetlen értékkel bír s mely az u. n. egyetemes ténykedést hovatovább hátrébe szorítja. Számos történelmi adat bizonyítja, hogy valamikor az egyéni elme ténykedése nem volt annyira tagozott, mint jelenleg. Egy-egy egyéniség többféle munkakört teljesített. Természetes, hogy az emberi elme ily többszörű ténykedése sokkal tökéletlenebb, helytelenebb volt, mint a modern *specializálódott* elméje. Ez azonban korántsem igazolása annak, hogy az ember elméje kizárólag csak egy-egy speciális körben nyerjen kiművelést, mert ez alapján ellenkeznek a világnézet helyes kialakulása bizonyos kívánataival.

Az elme természete ugyanis azt kívánja, hogy annak a kiművelése mindenoldali legyen; amde emellett nem szabad megelégednünk az egyén veleszületett képességeiről, típusáról sem, melyek mint egy *vezérhajításai* az elme ténykedésének. *E vezérhajítások hivatva vannak arra, hogy*

mutatja be hőseit, minélfogva nem válik sehol sablonszerűvé.

A *Két problémának, az F-móli szonátának és a Turcsánszky fiúnak* cselekvénye is alig van, de ezekben ismét a mély érzésű pszichológust ismertem meg, ki a környeztet festése által a főhőst élethíven állítja előnk. Ebben ő azután igazán mester is. A *Kereszt a Fátá* aljában című novellája tanubizonyosság emellett.

Hosszabb lélegzetű, de egyuttal legértékesebb elbeszélése *A visszatérő*. Ennek a témája sem egészen új, mindamelllett teljesen eredeti, mert az a variáció, amelyet a szerző adott neki, teljesen újja teszi. A diadalmas szerelem dala lehetne a címe, ha versekben volna megírva. Azt a küzdőmet felelt, amelyen át a hősi igaz boldogsághoz jut. Egyszerű történet, nemes eszmékkel, színes gondolatokkal felékesítve.

És, hogy a humor iránt is van érzelme a szerzőnek, azt a többi novellaiból látjuk. Igazi, jóízű, táblabírói humor van itt, amely sehol sem sértő, sehol sem alacsony.

Sok élvezetet találtam a könyvben. Még azt is érdemül írom, hogy történeteit sehol sem nyújtja.

S amíg végig lapostam könyvét, eszembe jutott a szerzőnek ezelőtt pár hóval megjelent *Tul a Dunán* című novellás kötete. Gondoltam egyet: Elolvasom most újra ezután az új kötet után, vajjon mennyire

az egyén életpályáján irányító, vezető szerepet töltsenek be.

Epp ezért a gyermek s a gyermekifjú veleszületett képességeit, típusát, mint a leendő életpálya legfontosabb motívumait, a kezdet-kezdetől fogva különös kiművelésben, fejlesztésben kell részesítenünk. Ha a gyermek, illetve a gyermekifjú életpályaválasztását figyelemmel kísérjük s vizsgáljuk, röviden arra a sajnálatos tényre jutunk, hogy a pályaválasztás irányítója többnyire nem a gyermekifjú *veleszületett képességeiben, típusában*, hanem a pálya mineműsegeiben s az ezzel járó *anyagiakban gyökerezik*. A szülő javarésze édes-keveset törődik a gyermekifjú *képességeivel*, típusával, előtte csak a társadalmi méltóság, magasság és az anyagi érdek szerepel. Maga a gyermekifjú pedig zsenge koránál, gyenge előrelátó-képességeivel fogva bizonyos tekintetben képtelen arra, hogy az egyéniségében rejlő képességeket, hajlamokat felfedezze s azok természetének megfelelő életpályát válasszon. Megjegyzendő, hogy az elhangzottakkal teljesen elütő elbírálás alá tartozik annak a gyermekifjunak az életpályája, akinek a szülei, vagy elatároló ily anyagi helyzetben vannak, melyek nem engedik, hogy az illető gyermekifjú egyéni képességeinek s típusának megfelelő életpályát válasszon.

Vannak egyének, akik azzal érvelnek, hogy a gyermekifjú életpályaválasztását nem lehet mindig az egyéni képességekre alapítani, mert nezeük szerint ily gyermekek is találhatók, akikben e képességeknek semmi nyoma sincs. Eme állítás nem fedi a valót, mert számtalan élettapasztalat bizonyítja, hogy minden normális elméjű gyermek egy bizonyos képességnek, típusnak a birtokosa. Hogy azonban a tehetség, típus nem válik minden egyes gyermeknél szembeesőkévé, okat leginkább a nevelés-oktatásban kell keresnünk. Az iskolák a gyermek egyéni képességeit, típusát ezidőszert még többé-kevésbe mellőzik. A mellőzés leginkább abban rejlik, hogy a gyermek öntevékenységet, melynek révén a veleszületett képességek izmosodnak, megbénítják. A mostani iskolák, tankönyveikkel, *lecke-feladásaikkal* s azokhoz való ragaszkodásukkal csak az u. n. *elvonat gondolkodású* elméket kedveznek, míg ellenben a *konkrét gondolkodású*, s *cselekvő elmét*, mely a tarsa dalmi haladásnak egyik legtöbb feltétele,

tompitotta ez az új kötet hatása a régit?

Sok író művét kíséri az a veszedelem, hogy minden új munkája elhalványítja a régi dicsőségének fényét. Köveskútival nem így vagyok. A kétféle kötetet kétféle értékűnek tartom, de egyiket sem kisebbnek a másiknál. A *Tul a Dunán* történetei rövidebbek, rapszódikusak; drámaszerű lefolyásukban is lírai hatásuk. Ebben a kötetben az érzelmek hullámozása vibrál, az indulatok áradoznak széjjel s lelkünkben a megfelelő mély tónusu, a cselekvő hangjához, hasonló érzelmelődiákat váltja ki. Míg a *Szomorúak és Vidámak*-ban a szonáták tömörebb akkordjait s változatosabb melodiját érezzük.

A két kötet szinte kiegészíti egymást. A szerzőt sem ismerünk egészen, ha csak az egyiket olvassuk. A kettő együtt az ő mély gondolkodású lelkének és meleg kedélyének szépen kifejezett harmóniája.

Ismétlem, nem indul a modernnek nevezett irányvonalakon. Lehet, hogy Nyugaton nem is fogják értéke szerint méltatni, de ez nem von le érdemből semmit. S akinek érző szíve és a szép iránt fogékony lelke van, az mindenesetre hálás lesz az élvezetért, melyet könyvében nyújtott az író az olvasó közönségnek.

Dr. Kersék János.

jobbára hátrébe szorítják. Ez egyuttal szülőke annak, hogy hazánkban az intelligens egyének tetemes 0/0-ka az u. n. *értelmi pályákra* tódul, ahol kizárólag csak az *észből* az *elméletből* akar élni. Az ipari és a kereskedelmi pályát kerüli a irtózik töle.

E helyütt szövé kell még tennünk, hogy azok az elvonat gondolkodású elmék, melyek hazánkban az u. n. értelmi pályákon találhatók, korántsem tartoznak valamennyire a szoros értelemben vett elvonat gondolkodású elmék csoportozatába. Első pillanatban olyanoknak látszanak ugyan, de hogyha melyekben elemezzük őket, kitéjük, hogy a látszat nem felel meg a való tényállásnak, mert jellegüket nem a természetesség, hanem pusztán csak *iskolai idomítás* hozta létre, mely bennük az eredeti képességeket, típusát elnyomta s ezzel ellenkező irányba terelte őket. Így természetes, hogy kevés köztük az u. n. kiváló, élelétáru, törekvő, felfedező, stb. elme.

Összevetve az előadottakat láthatjuk, hogy a gyermek egyéni képességeinek, típusának ésszerű fejlesztése s annak a gyermekifjú pályaválasztásánál szem előtt való tartása rendkívül nagy fontossággal bír.

Mindezekkel azonban korántsem kívánom hangoztatni, hogy az elmei, polgári és a közepiskolák pedagógusai bizonyos szakszerűséggel, különleges módszerrel fejlesszék a tanuló képességet, típusát, mert ez a művellet végeredményében az u. n. *általános tudás csökkenését* okozná. E helyütt kizárólag csak arról van szó, hogy a pedagógusok ne nyomják el a gyermek képességeit, típusának kibontakozását s érvényesülését, hanem minden egyes alkalommal teljesen szabad teret engedjenek neki.

Ha a pedagógus teljesen tisztában van a gyermek vagy a gyermekifjú képességeivel, típusával, akkor bármikor tanáccsal, utbagaztatással szolgálhat a szülőnek, hogy a gyermeknek típusának megfelelő pályát nyújthasson. Így azután a legkevesbe sem történnek ily anomáliák, mint jelenleg, hogy az u. n. elmekezdő elme: a mernőki, a gazdasági, az ipari, vagy kereskedelmi pályára lép; ellenben a konkrét elme: íróvá, jogász, tudóssá; stb. lesz.

Hátra volna még a *leányok pályaválasztásáról* egyet mást közölni, amde e sorok szűk kerete nem engedi, hogy ezzel foglal-

Franci.

Írta: Farkasné, Siposs Erzi.

Folytatás.

A legboldogabb akkor volt, mikor a szekrényem és kis varró-asztalom kulcsát elcsönthette. Minden fiókot, minden dobozt összekutatott és hogy másnap vagy a gyűzőm vagy az ollóm hiányzott, az csak természetes volt.

Ha valami rendtelenséget talált, soha sem mulasztotta el megjegyezni:

— Igazán sajnálom azt az embert, aki az ura lesz.

Mire én ajkbiggyesztve adtam meg a választ:

— Bizonyosan boldogabb lesz, mint a maga felesége.

Hanem azért nagyon jóbarátok voltunk. Nem volt olyan vágyam, hogy ő azt ne teljesítette volna. Igaz, hogy igen szerények voltak a vágyaim. Sohasem felejttem el, hogy vele állítottuk össze az első kis könyvtáramat. A padláson volt egy nagy láda telve jogtudományi füzetekkel, törvény-könyvekkel, perrendtartásokkal, régi divatlapokkal és szépirodalmi művekkel. Mióta Balassagyarmatról Hatvanba hurcolkodunk, nem bolygatta azt senki sem, legfeljebb az egerek.

Szegény Franci, órákig elkutattott köztük és emlékszem, hogy az első könyv,

kozzunk. Mégis mindamellert a teljesség kedvéért meg kell jegyeznünk és hangsúlyoznunk, hogy minálunk a leányok pályaválasztása még igen szűk mederben mozog. A leányok pályaválasztása még messze mögötte van a férfiak pályaválasztásának.

Hesánkban a nő szabadsága többé-kevésbé bekívókba van verve. Az életbe kilépő férfi előtt nyitva áll a világ. Tehetséget, energiáját, tudását értékesítheti ott, ahol akarja. Törekedhetik azzá lenne, amivé akar. A nő azonban a tekintetben korlátozva van. Igaz ugyan, hogy a nő legjobb pályaválasztása: a férjhez menés; s a szociális életünk ez időszereint meg úgy van berendezve, hogy mindegyik nő nem bódolhat a jelzett pályának. Ez magában véve is elég indok arra, hogy a nők előtt több pályát nyissunk.

Különfelek.

Vidéki előfizetőinket kérjük, hogy postahivatalunknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

— **Munkakiállítás.** Iparostanoci iskolának 25 éves fennállása alkalmából a városháza díszteremben a tanoncok és segédek munkáiból és rajzaiból rendezett kiállítás *ma reggel 9 órakor* nyitattik meg ünnepélyesen. Ugy a kiállított munkák, mint a kiállításnak csinos és izéles berendezése méltó arra, hogy városunk közönsége látogatásával melegen érdeklődjék a kiállítás iránt, amely ma es holnap reggel 9 órától este 6 óráig díjtalanul megtekinthető.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A Bars megyei Általános Tanító-egyesület folyó hó 22.-én délelőtt tagjainak igen élénk érdeklődése mellett a városháza díszteremben rendkívüli közgyűlést tartott, melynek legfőbb tárgyat a Bars megyei Tanítókháza ügyének végleges rendezése képezte. A közgyűlés a választmány javaslatára névszerinti szavazással egyhangulag elhatározta, hogy 40 évre terjedő törlesztéses kölcsön felvétele mellett 50 ezer koronaért megvásárolja a *Zöldkert*-utcában levő *Horn-féle* házat, amely minden tekintetben alkalmas arra, hogy ott a Tanítókháza mar a jövő

amit nagy diadallal lehozott: Shakespeare Lear királya volt. Aztán jött a többi: Arany, Petőfi, Kisfaludi stb.

Mint két kis gyermek, — hiszen azok is voltak — úgy örültünk, mikor sikerült így egy szép kis könyvtárt összeállítani.

Mert a sok élvezet közül, ami az ember életét széppé teszi, még is csak a könyv a legszebb.

És ha verse tudnám szedni azt az érzést, ami egy jó könyv olvasása után, de sokszor pusztán látására elfog, bizonyára az lenne a világ legszebb költeménye. Hiszen már kis leánykoromban rajongtam a könyvekért, míg társnőim babákkal játszottak, én az orgonabokrok közé bujva olvastam.

Az intézetben is a „külsőkkel“ csak azért voltam jó viszonyban, hogy könyvet csempészzenek be nekem.

Egyszer rajta vesztettem.

A hálóteremben egész éjjel égett a lámpás. Anyira belemerültem: Jókai Arany emberének az olvasásába, hogy nem vettem észre, mikor a kedves nővér bejött, csak mikor valaki, csendesen kivette a könyvet a kezemből. Hogy másnap a fizikából alaposan beszédtem, az csak természetes volt. A „sprachzimmerben“ pedig a „Liebe Mutter“, azaz a főnöknő, jól lehordott és megtiltotta, hogy többet „olyan“ könyvet olvassak.

tanév kezdetén létesíttessék a együttai ennek értelmében alapszabálymódosítást is eszközölt. A közgyűlés hat tagú bizottságot küldött ki az ügy lebonyolítására és a további intézkedések megtételére. Az internátus gondnokául a közgyűlés *Végh István* egyesületi elnököt választotta meg, akinek kiváló érdemei vannak a Tanítókháza létesítésében. A közgyűlés elhatározta, hogy belép a Magyar Tanítók Országos Szövetségébe, amelynek céljait *Simon Lajos* központi főtitkár behatóan ismertette. A gyűlést a városi vígadó termében igen látogatott társaság követte.

— **A főjegyzői állás betöltése.** A vármegye alispánja a *Szilassy Sándor* ehálalozása következtében megüresedett főjegyzői állásra és az esetleg ezen állás betöltése által megüresedő más állásokra a pályázatot kihirdette. A kérvényeket június hó 10.-ig kell beadni. A választás június hó 14.-én délután 4 órakor a városházán lesz megtartva.

— **Záró-ünnepség.** Az irgalmas nővérek intézete t. hó 20.-án szépen sikerült ünnepéggel fejezte be a t. évet. A másod *Liszt Megynit* ja vezette be, amelyet két zongorán 8 keze *Csekey Adrienne*, *Szabó Irzsebet*, *Akúcs Margit* és *Bogyó Eiza* igen ügyesen adták elő. Karpatinak *Az amatőr-művész* című monológjával *Fenyvesi Erzsébet* köztetszet aratott. *Moravék Margit* *Teszák Erzsébet*nek gyasorítottágra való zongorakísérete mellett kedvesen és erőszel játsszotta cimbalmon *Fráter* népdalait. *Lauperthnek* *Honszerlem* című költeményét *Adamsa Apollonia* minden részében erőnyre juttatta. Köztetszesben reszesült *Dodek Ilona* zongorajátéka, aki *Szekely E.* Magyar *Abrándját* adta elő. Majd *Moravék Margit* lepett az emelvényre és *Juhász Margit* zongorakíséretével nagy hatással szavallta el a *Szepessy-Demeny: Szent Antal halai* című melodramát. Az utolsó szám *Rubinstein Abrándja* volt, melyet két zongorán *Dodek Ilona* és *Teszák Erzsébet* szabatosan adtak elő. A nősornak a növendékek által precízén előadott három énekszáma is kelemen lepte meg a nagyszámú közönséget, amely kivált *Moskovitsnak* *Tréfás kar* című dalát honorálta öszinte elismerésével. — A szép ünnepélynek méltó befejezője volt az intézet igazgatójának, *Báthy László* prépostnak leikes beszede, melyben erkekenyen vett búcsút a polg. iskola

Istenem, de milyen csekély büntetés volt az ehhoz az élvezethez képest, hogy én az Aranyembert olvashattam tizenöt éves koromban.

Három évig tartott ez a jóbarátság. A kis backfischből már nagy leány lett, s az én szememről is ellopta valaki az álmod. Szegény Franci e közben igen züllött, nem tudott felejtetni.

Addig, míg Őt boldognak tudta, csak elvult; de mikor meghallotta, hogy nem boldog, nem volt maradása többé.

Nekem egy gyönyörű diszkótésű naplót vett emlékül és mottónak ezt írta bele:

„Ábrándozás az élet megrontója.
Mely kancsaldí festett egékbe néz.“

Szegény ember, pedig ki volt az ábrándok nagyobb rabja, mint ő?

Hiszen egész életén át azokat kergette. És bizonyára olyan volt a halála is, mint az élete: szomorú és elhagyott.

Tudom, hogy beteg-ágyánál nem zokogott senki; nem leste senki sem fájdalomtól remegve, mint török meg jószágos kék szemeknek fénye, s mint váltja fel az életet a halál. . . Lehet, hogy talán éppen egy kórház szürke falai között halt meg, ahol olyan nagyon mindegy, egy emberrel több vagy kevesebb.

És most jöjj elő kis naplóm, úgy is olyan nagyon ritkán veszek elő. Nem szeretem, ha a régen eltemetett álmok

negyedik osztályának növendékeitől, akiknek szívükre kötötte, hogy a sok jót és üdvöset, amit az intézet falai között tanultak, az életben iparkodjanak a legszebb eredménnyel értekesíteni. — Egy-egy tiz koronás aranyat kaptak jutalmul a következő polg. iskolai tanulók: *Pártos Rózi* a magyar nyelvben tanúsított kiváló előmenetelért, — *Csekey Adrienne*, aki mind a négy osztályon át kitűnő általános osztályzatot nyert és *Balázs Mária* jó viseletéért és kiváló szorgalmaért.

— **Honvédek átvonulása.** A nyitrai 14.-ik honvéd gyalogezred e hó 19.-én reggel érkezett városunkba s itt egész napon át pihenőt tartva, másnap a mi honvédségünkkel együtt *Hontvármegyébe* vonult, ahol *Ipolyság* tájékán a beszercebányai honvéd-erzreddel nagyobb harcászati gyakorlatot fog tartani.

— **Lelkészek értekezlete.** A barsi ág. ev. egyházmegye e hó 20.-án *Leván Raab* Károly esperes elnöklele alatt leikeszi értekezletet tartott. Ez alkalommal az egyházmegyei közgyűlés elé terjesztendő ügyeket beszétek meg s javaslatot készítettek az ev. egyház elemi népiskolai tantók iskolai viszonyait meghatározó szabályrendeletéről.

— **Az érettségi vizsgálatok eredménye.** Főgimnáziumunkban t. hó 19.-én és 20.-án voltak a szóteleni érettségi vizsgálatok, amelyek a legszebb sikerrel végződtek; amennyiben a 18 jelentkező mindegyike letette a vizsgát. És pedig *jelesen* erettek: *Huberth Pál*, *Lauffer Oszkar*, *Racz Zoltán*, *Springer József* és *Szedlaccsek Tivadar*; — *jól* erettek: *Berger Károly*, *Gyalmathi László* és *Schoen Géza*; *Erettek*: *Behula Gyula*, *Csepela István*, *Czóka József*, *Knapik Jozsef*, *Konkoly-Thege Atadár*, *Kösa Lajos*, *Lehocky Tivadar*, *Pözna Ferenc*, *Redi István* és *Spitz Aurél*. — Örömmel és teljes melegegedéssel konstatajuk a szép eredményt, amely a tanári karnak leikes működését és a tanulóknak kiváló szorgalmat dicséri.

— **A női kereskedelmi tanfolyam létesítése** — mint értesülünk — szépen halad a megvalósítás felé. Ugyanis a szervező bizottság e hó 20.-án értekezletet tartott, amelyen örömmel vevén tudomásul, hogy a tanfolyamra 45 növendék jelentkezett, — biztos adatok alapján elkészítette a tanfolyam felállításának és fentartásának

kisérteni járnak. Pedig ha téged előveszlek, úgy tetszik, hogy még a rideg téiben is a tavasz ezer pompája ragyog felém.

Bucásss meg ifju korom kedves barátja, hogy ebben a könyvben oly kevés hely jutott neked.

Hiszen nem a barátság könyve ez, hanem az első szerelemé.

S nekem e pilanatban úgy tetszik — édes szent pillanat — mintha az idők tavolán át, még mindig arcomon érezném egy nagy barna szempár lágyan simogató tekintetét. . .

Ah de félre az álmokkal. Leleszlek kis könyvem s ígérem, hogy soká, nagyon soká nem veszek elő. Hiszen az uton, melyen én haladok, igen sok a tövis; ott nincs semmi szükség az álmokra többé. Igaz, hogy az én erős lelke, nem igen érzi már a tüke-szúrásokat és ha még is van tájább, ege-több a többinél, lassan beheged majd az is. Hiszen lehet, hogy annak, akitől kaptuk, vannak az öszinte megbánásnak olyan percei, mikor talán szivesen letörülne szeméinkről a könnyeket, melyeket azokban ő fakasztott.

Isten veled! ifju korom kedves jó barátja, legyen álmod édes és nyugodt. Hiszen abban a nagy csendben és messzeségben, ahová te mentél, nem zavarja meg azt többé senki és semmi sem.

Vége.

költséglőirányzatát, amelynél a bizottság azon végeredményre jutott, hogy a tanfolyam kiadásait a növénydekek által egyenkint fizetendő 140 korona tandíjjal nem bírja fedezni. Ez okból elhatározta a bizottság, hogy a tanfolyam anyagi támogatására évi 1500 korona hozzájárulást fog kérelmezni a várostól. — Ismerve nemcsak gondolkodó polgárságunk áldozatkészségét: hisszük, hogy a képviselőtestület a városunkban létesítendő ezen új és üdvös kulturintézetet is az ohajtott támogatásban fogja részesíteni.

— **Arany-mennyegző.** *Kutassy* Dénes, nyug. ref. kántor-tanító, aki évtizedeken át a legnagyobb buzgalommal működött a lévai ref. egyháznál, — 50 évig tartó boldog házasság után e hó 21.-én ülte meg arany-mennyegzőjét nejevel, szül. *Dely* Róza arasszonnyal. A családi körben megtartott szép ünnepség alkalmával a köztiszteletnek örvendő házaspárt gyermekei, unokái, déd-unokái, rokonai és tisztelői bőven elhalmozták szívből fakadó jó kívánataikkal, amelyekhez mi is örömmel fűzzük őszinte üdvözlésünket.

— **Beiratkozás a gimnáziumban.** A főgimnáziumba 1911./12. iskolai évre már július hó 1. 2. 3. napján lehet beiratkozni az igazgatóságnál. A beírás órai: délelőtt 9-től 12-ig.

— **A vetések állása.** A földmívelésügyi miniszter e napokban tette közzé hivatalos jelentését a vetések állásáról. A jelentés szerint az ország legnagyobb részében mind a négy gabonából tulnyóan közepes termés remélhető, holott három-négy héttel ezelőtt még sok helyen igen jó, sőt helyenkint kitűnő termet remélték. E reménységet az időjárás rendellenessége, a tulok csapadék következtében sokféle beállott megdőlés és a több helyen fellépett rozsdás apasztotta le. Mindezek azonban olyan bajok, melyek kedvező időjárás esetén megszüntethetnek s így a kiállítás ismét megjavulhat.

— **Mogsemmisített érettségi vizsgálat.** A körnöcbányai áll. főreáliskolában 1. évi május hó végén megtartott írásbeli érettségi vizsgálatok alkalmával a latinnyelvet, mint rendkívüli tantárgyat tanuló ifjakkal is letették az írásbeli érettségi vizsgálatot s úgy volt, hogy a szóbeli vizsgálatot is ugyanott tartják meg. Június hó elején azonban a felsőbb tanhatóság — mint értesülünk — a lefolyt latin írásbeli vizsgálatot betiltotta azzal a megokolással, hogy az érvényben lévő középiskolai érettségi szabályzat értelmében reáliskolákban a latin nyelvű, mint rendkívüli tantárgyból érettségi vizsgálatot nem lehet tartani s így az Körnöcbányán sem volt szabály szerint megtartható. Egyuttal intézkedés történt, hogy a latin érettségire jelentkezett ifjaknak benyújtott kérvényeiket és vizsgadíjakait haladéktalanul szolgáltatassák vissza. Tanügyi körökben méltán kelt feltűnést ez a párját ritkító esemény.

— **Szünidei tanfolyam.** Az Iglón rendezendő szünidei továbbképző tanítói tanfolyamra — mint értesülünk — *Deák* Adótf lévai igazgatótanító és *Bátky* István nagyodi tanító vétettek fel.

— **Nyári mulatság.** A kath. legényegyesület — mint már lapunk előző számaiban is jeleztük, — f. évi július hó 2.-án a Szakmáry-tele kertben nyári mulatságot rendez, amelynek műsora: 1. *Férfihez menjek?* Ilosvai Hugó vig monológja. Előadja *Uhrík* Búka. 2. *A növények* (diadlog.) *Irta* Farkas Pál. Szereplők: Aranka, *Miklóssy* Mariska. — II. *Sipos* Julián. 3. *A tót táncmester* Gabányi Árpád vig darabja. Előadja: *Hanasz* Péter. 4. *Mazur* Mihály cimbalomjátéka; énekkel kíséri *Medveczky* Iónka. — Ezeket követik: Szerencsehalászat, Világpósta, szerepincsozás, confetti stb. — Dötután 2 órától dijkugizás. — A műsor 1/6 órákor kezdődik. Belépőjegy 1 korona; nyerejményjegy: 20 filler.

— **Szobormegállás.** Fényes ünnepség keretében szentelte fel e hó 18.-án *Epölyi* Ferenc esperes-plébános Alsóváradon *Paduai* szent Antalnak a szobrát. A kenyéretosztogató szentnek a hívek szeretete emelte a szobrot.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a „*Lévai Chevra Kadischa*“ betegápolási és temetkezési egyesület alapszabályait záradékkal ellátta.

— **Örnagyi cím.** A király losonci *Szabó* Imre nyugalmazott honvédszázadosnak az örnagyi címet és jellegét díjmentesen adományozta.

— **Pénzüntézetí tisztviselők figyelmébe.** A Nógrádi, Honti és Gömöri Pénzüntézetí Tisztviselők Egyesületének *Gömöri Osztálya* 1911. július 23.-tól *augusztus 12.-ig Rózsnyó fürdő* ismeretterjesztő pénzüntézetí szaktanfolyamot rendez. A szak tanfolyamon feltétlenül részt vehet bármily magyarországi pénzüntézet igazgatósági-, felügyelőbizottsági tagja, ügyésze és tisztviselője, továbbá az, akinek a tanfolyam rendezőbizottsága ezt külön megengedi. A Nógrádi, Honti és Gömöri Pénzüntézetí Tisztviselők Egyesületének tagja díjmentesen, mások 12 korona személyenkénti részvételi díj lefizetése mellett látogathatják a tanfolyamot. A tanfolyam befejeztével a hallgatók látogatási bizonyítványt kapnak. Minden szombaton szeminárium tartatik, amikor a hallgatóság körében felmerült kérdések, valamint a pénzüntézetí üzemvitel, könyvelés és az egyöntetű mérlegkészítés kérdése s egyéb aktuális szakkérdések kerülnek beható megvitatás alá. Az előadások a fürdőt körülvevő fenyves erdőben, szabad levegőn az e célra gondosan elkészített helyen, vagy a tervbe vett kirándulások alkalmával pihenés közben tartatnak meg. A tanfolyam hallgatói Rózsnyófürdőn napi 5 kor. 40 fillért ellátást kapnak, gyógydíjat nem fizetnek s a fürdő árakból 20—40% os arányban részesülnek. Mután minden előadás teljesen különálló, a tanfolyamon részt vehetnek azok is, akiknek csak egy, esetleg két heti szabadidő áll rendelkezésére. A résztvenni szándékozók, eha ározásukat *Szentiványi* Dező egyesületi titkárral Rózsnyó (Rózsnyói takarékpénztár) közölik, hogy a gondos ellátás iránt idejekorán megtehesse a szükséges intézkedéseket.

— **Mennyi lehet a korcsmai hitel?** Csongrád vármegye szabályrendeletileg megállapította, hogy a vármegye területén vendéglőkben, korcsmákban s mindennemű itamébbi helyiségekben 4 koronánál nagyobb összegű korcsmai hitel nem adható, illetőleg a hitelezőnek ennél magasabb korcsmaadósság megfizetésére igénye nem lehet. A dolganban az is érdekes, hogy a határt túllépő hitelező nemcsak a pénzt veszi el, hanem az illető közsegély alapja javára 100 koronáig terjedhető pénzbüntetést is szenved. — Nagyon üdvös határozat; csak azután hajtsák is végre!

— **Szolgálati beosztás.** Varmegyénk alispánja ifj. *Gasparetz* Belát, a garamszentkereszti járásba beosztott közigazgatási gyakornokot és tisztelőit szolgabíró f. évi június hó 15.-től kezdve szolgálati telére a központba osztotta be.

— **Jégverés Hegyalján.** Sátoraljujhegyen a múlt napokban rettenetes vihar pusztított. Folytonos villámok és döngés közt esővel vegyes, mogyoró nagyságú jég esett s a vetésekben és főleg a szőlőkben is ismét nagy kárt tett. Zomp-lénymegyében más helyeken is volt jégverés s ezért a szőlőtermés igen gyengének ígérkezik; a tavalyi pusztulás után a Hegyalján várva-várt jó szüret az idén már semmi esetre sem következhetik be.

— **Vasuti kocsihiány elkerülése iránti intézkedések.** A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a kedvező termés kiállítások következtében várható tömeges áru- és termény szállítások, továbbá a folyamatban levő nagy beruházási munkálatokhoz szükséges anyagoknak állandóan nagy tömegekben való szállítása a vasut teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogják igénybe venni, hogy számolnunk kell a bekövetkezendő szállítási nehézségekkel. A szállítási nehézségek lehető mellőzése, illetve csökkentése érdekében az államvasutak igazgatósága minden alkalmasnak látszó intézkedést megtett. Az itt szóbanforgó fontos kérdések szempontjából azonban a kamara a nagyobb

kereskedelmi és ipari vállalatokat nyomtatékosan figyelmezteti, hogy a részükről elszállítandó s szállítási időhöz nem kötött tömegű (épület és tűzifa, szén, só, érc, kő, stb.), zömét még a nyár folyamán, mindenestre azonban az erősebb őszi forgalom bekövetkezte előtt, folyó évi szeptember havát megelőzőleg lehetőleg elszállítsák.

— **Milyen lesz a magyar honvédtűzérség?** A katonai javaslatok egyik legnevezetesebb reformja a honvédtűzérség szervezése. Hat honvédtűzérosztályt fognak felállítani, ezekből öt magyar lesz, egy pedig horvát. A honvédtűzérség egyenruhái nasonlók lesznek a negyvennyolcas honvédek ruháihoz: barna, szinóros dolmány, álló gallérral, vörös hajtókával, fekete lófarkas csákó a magyar címerrel, a gombokon ugyanazon jelvényvel, mint a közös hadsereg tűzérségének.

— **A hólak-nemso-lednicronai h. 6. vasuton** az érdekltség kívánságára a személyszállító vonatok ismét az előző, azaz folyó évi május hó 1-je előtt érvényben volt menetrend szerit fognak közlekedni. Ennek folytán a délutáni vonat Hólak-Trencsentepléről közvetlen csatlakozással a Budapest felől oda érkező gyorsvonathoz korábban, azaz már d. u. 12 óra 20 perckor indítatik: a délelőtti vonat ellenben Hólak-Trencsentepléről későbbben vagyis d. e. 9 óra perckor indul és így annak a Zsolna felől d. e. 9 óra 3 perckor oda érkező személyvonathoz lesz csatlakozása.

— **A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara** folyó hó 20.-án *Baiczay* Karoly elnöksége alatt tartotta rendezési közgyűlést, amelyen a következő fontos ügyek nyertek eintezést: Az előző jelentések keretében elnökölt kegyeletes szakkal emlékeztet meg Hieronymi kereskedelmi miniszter elhunytáról, kinek emlékére a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítette. Jelentés tételt a kisipar fejlesztésének ügyében május hó 22.- és 23.-án Budapesten tartott országos értekezletről; a kamara házi pénztáranak és nyugdíjalapjának 1910. évi zárszámadásának jóváhagyásáról: a kereskedelmi m. kir. miniszter új által kiirt ösztöndíjra beérkezett kérvényekről; az értekezlapok megsemmisítése körüli eljárás reformja, a pogári perrendtartást életbe léptető törvényjavaslatának ügyében: a Beszercebányán felállítandó vas- és fémipari szakiskola ügyében tett intézkedésekről. A tárgysorozat egyes pontjaira nézve a következő határozatot hozta a közgyűlés: Az iparos tanoncotthonok létesítése ügyében a kamara mindenkéltűt elintézésbe lép s a ipartestületekkel s amennyiben egyik-másik helyen az iparos tanoncotthon létesítésére az előföltételek meglesznek, annak felállítását közben fog járni. — Örvendetes tudomásul vette a közgyűlés, hogy folyó hó 30.-án és június hó 1.-én Beszercebányan országos kamarai értekezlet lesz tartva, s erre való tekintettel a magyar távbeszélő berendezések jelenlegi díjtételeinek és létesítési feltételeinek megváltoztatására vonatkozó kormányjavaslatot, s a külön kereskedelmi és iparügyi minisztérium felállításának kérdését mindenekelőtt ezen értekezleten kívánja tárgyalatni. A kamara közgazdasági viszonyairól a 1910 évre vonatkozólag szerkesztett évi jelentést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette s annak gondos szerkesztését a titkároknak elismerést szavazott. Pártoló feltérjesztés intézését határozta el a közgyűlés a celluloid ipartelepeknek és a bensinhasználó telepeknek telependedélyhez való kötése, a népiszkolai földrajz reformja, a váltó sommás végzéseinek Bosznia-Hercegovinában való végrehajtása, az ipari munkásoknak létesítése; az alsókubini iparostaniskola államosítása tárgyában s lépéseket tesz a meg nem felelő s az építkezést felelte megdrágító építési szabályrendeletek módosítására vonatkozólag. Nagykána közsegének 8 országos állat-és kirakóvász engedélyezése iránti kérvényt a közgyűlés nem pártolta. Az ipari munkás jutalmakra vonatkozólag beérkezett folyamodványok folytán a jelölést megejtette és a folyamodványokat a kereskedelmi m. kir. miniszterhez fölterjesztette.

Tessék napilapjait, hírlapokat, divatlapokat Nyitrai és Tarsa r. t. könyvkereskedésében Léván megrendelni, megkímélni a postai beküldési költségét.

Tulságos kövérség mindenkinek kellemetlen s minden elhízott embernek az a legfőbb vágya, hogy lefogyjon. Ez azonban az egészség gyengítése nélkül csakis úgy érhető el, ha a beteg minden reggel éhgyomorral körülbelül egy pohárnyi valódi **Ferencz József-keserűvizet** iszik. Gyakran 3—4 heti használat után meg lesz az eredmény. A zsírtömegek nyomtalanul eltűnnek, anélkül, hogy az életrendet a legkevésbé is meg kellene változtatni. Ha azonban a beteg az ásványvizítés után még egy félórát sétát is tesz, az eredmény még gyorsabban fog mutatkozni. A Ferencz József-keserűvízforrások igazgatósága Budapesten van.

Irodalom és művészet.

A Magyar Figyelő 12. számát Tisza István nagy tanulmánya dominálja, amely az „Osztrák mű 67.-iki kiegyezésről” című dr. Zolgernek a kiegyezésről írott könyvével foglalkozik. Az új angol szociális biztositási törvényjavaslattal foglalkozik egy másik tanulmány amely igen nagy tájékozottságot árul el. Bársony István Dinamit című novellája, a kitűnő író minden ragyogó tulajdonságát tükrözi vissza. Ujhelyi Nándor Jusz Szigmondról írt irodalmi arcképet, dr. Kallós Edének tanulmánya „A kontar történetírás és a köztudat,” a mai viszonyok között rendkívül megszívlelendő tudományos igazságokat hirtet. Az ifjú horvát generáció egyik művelt és lelkes tagja, dr. Andras Iván egy horvátországi leveleiben az uniomismus elvi álláspontjára áll. A gazdag számban találjuk azonkívül még Sikatonyi Antal cikkét a szecesszionizmus tulságairól, egy békéscsabai levelet. A magas színvonalon álló szám méltóan sorakozik a Magyar Figyelő eddig megjelent számai mellé. A Magyar figyelő előfizetési ára egész évre 24 korona, fele évre 12 korona, negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrassy-ut 10.

„Valóperbeli eljárás az új perrendtartás szerint.” Ilyen címen igen praktikus, nekülözhetetlen nepes jogi munka jelent meg a Jogi Népkönyvtár kiadásában. A könyv az új polgári perrendtartás szerinti összes házassági (váló, bontó, megtámadási semmisségi) peres eljárásokat tárgyalja könyvnyelven érthető módon úgy, hogy ezt nemcsak a jogászvilág és valamennyi igazságügyi s közigazgatási hatóság, hanem a laikus közönség is nagy haszonnal forgathatja. A könyv szerzője Dr. Gerő Ernő, budapesti ügyvéd. A könyv ára egy korona és megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy lapunk kiadóhivatala útján, valamint a Jogi Népkönyvtárnál is, Budapest, VIII., Rieviczky-ter 5.

Színház.

Szabó Ferencz színtársulata hétfőn fejezte be Léván tartott előadásainak sorozatát. Az eredmény az, hogy a közönség is, a színtársulat is meg voltak egymással elégedve. A társulat jól szervezett, a színművek minden fájának előadására alkalmas. Nem minden tagja művész, több még csak gyakorlók, de van közöttük több olyan jeles tehetség, amely bármely fővárosi színpadon megállja helyét. Rutinirozott, intelligens gárda volt ez, mely a közönség rokonszenvét és meleg érdeklődését bírta mindvégig.

Ha valamire lehet panaszunk, az a másképpen szép és kényelmes színházi teremnek rossz akusztikája, mely elnyeli a színpadról jövő hanghullámokat anélkül, hogy visszaverné. Ha a szereplők valamit halkabban mondtak, az első sorokban is

alig lehetett érteni; noha állítólag az ajtó mellett, a bejáratnál a legcsendesebb beszédet is tisztán lehet hallani. A jövőben ez a segítő kell. Vagy akként, hogy az ablakokra függönyöket kell alkalmazni, vagy egy-két páholy beállítása által és ha más-éppent nem megy, a mennyezet átalakítása által.

A három utolsó előadást részletesen nem méltatom. A társulat iparkodott, hogy kitűnő előadásaival kellemes emléket hagyjon maga után. S ezt jó lélekkel mondhatom, hogy sikerült is, mert a szereplők művészi tudásuk legjavát adták szerepükben.

Tőlünk *Trencséntelepi* fürdőbe ment a társulat, hol szerdén kezdték meg előadásait.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány
Buza m.-mássáknként 22 kor. 49 fill. —
22 kor. 80 Kétszeres 18 kor. — fill. 19
kor. — fill. — Rozs 17 kor. — fill. 17 kor.
80 fill. — Arpa 17 kor. 40 fill. 18 kor.
Zab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill.
Kukorica 14 kor. — fill. 14 kor. 80 fi.
— Lencse 22 kor. — fill. 23 kor. — fill. —
Bab 18 kor. — fill. 19 kor. — fill. —
Kis 12 kor. 40 fill. 13 kor. 20 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös ló-
here természetűtől arankekamentes 168—174
Vörös lóhere, kis aránkás 145—162 Vörös
lóhere, nagy aránkás 110—120 Luczerna
természetűtől arankekamentes 185—200 Lu-
czerna, világos szemű aránkás 160—170

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése:

1911. évi június hó 18-tól 1911. évi június hó 25-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Bélik Lajos Dokupul Mária	leány	Erzebet
Dr Steiner Oszkár Goldberge	fiú	István
Geiger András Dubek Margit	leány	Margit
Molnár László Kis Anna	leány	Etel
Missik Antal Mezőryi Mária	leány	utónevét nem kaptak.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Dávid Péter	57 éves	Heveny béllhurut
ifj. Karafa Mária	8 nap	Veleszületett gy.
Missik	9 óra	1. orsi születés
Missik	1 nap	" " "

Nyilttér.

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR**

Enyhe, oldó háziser mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.
Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítmény it.

**MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ**

Fájdalom csillapító és erősítő **bedörzsölés**, elismert, régi jóhírnevű háziser szaggatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.
Eredeti üveg ára 2 kor. 2.
Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főzetküldési hely MOLL A. gyógyszerész
Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuachbuen 9.

Császárfürdő. Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hőigyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők: hőleg-, szensavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen ivó-kúra és légzőszervek hurutos eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy és zenédij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazga tőszág

CAMPOLIN

az ezidő szerinti legjobbnak elismert vízhatlan bőrkenőcs.

Minden bőrneműre u. m.: cipő, szíjjak, lőszerszámok stb. kitűnő eredménnyel használható.

A bőrt puhává, simulékonnyá és teljesen vízhatlanná teszi.

Használatban nagyon takarékos, mert egyszeri bekenéssel a bőrnemű 3 hétre is teljesen vízhatlanná lesz.

Próbadoz: 60 fill. Elsőrangú referenciák: beküldése után árjegyzék kívánatra bélyegben. ingyen.

~ CAMPOLIN ~

vízhatlan kenőcsgyár Oroszka.
(Bars m.)

Táncitanítási értesítés.

Léva város és vidéke nagyrabecsült közönségét tisztelttel értesitem, hogy

július 1-én a Városi szálló nagytermében
tánckurzust

nyitok.

Beiratkozások június 26-tól naponta a Városi szálló nagytermében.

Beiratkozást kérek a kurzus megkezdése előtt eszközölni.

Tanítás naponta:

Gyermek-csoport 5—12 évesig d. u. 4—6-ig
Diák-csoport 12 évestől kezdve „ 6—8-ig
Feinöttek csoportja este fél 9-től fél 11-ig
Családok által összeállított külön csoportok tanítását is elfogadom.

Plasztikai testképzés a gyermek-csoportoknál Szalon- és látványos táncok tanítása!

Boston rendszeres tanítása minden csoportnál.

Különörák!

Szives pártfogást kér

Kreutz Gyula

v. hadapródiakolai táncztár, Budapest, VIII.,
Kemény Zsigmond-u. 12.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémtisztítószeré

Kiadó üzlet.

Léván a Főtéren a Blum-féle nagy üzlethelyiség, lakással és raktárakkal azonnal kiadó.

Telefon 88-13. **VERŐ-féle** Telefon 115-77.
Tananyagnyelvő intézet, Budapest, VI. Gyár-u. 1.

Internátus

Higiénikus életrend. — Gondos felügyelet. — Német, francia, angol társalgás. — Elsőrangú bennlakó fűlföldi okleveles nyelvtanárok. — Magas színvonalú zeneoktatás.

2. **Nyilv. jogu négy osztályu**
Polgári iskola

3. **Általános műveltséget nyújtó felsőbb Továbbképző tanfolyam**

4. **Tökéletes nyelvi és irodalmi kiképzést nyújtó német, francia és angol Nyelvi tanfolyam**

Tárgyai a nevezett nyelveken kívül: magyar irodalom, műtörténelem és esztétika. A nyelveket úgy a továbbképző, mint **NYELVI TANFOLYAMON** a hazai okleveles tanároknál kívül, külföldi okleveles nyelvtanárok és a budapesti **BERLITZ SCHOOL** tanárai tanítják.

Értesítőt szívesen küld az igazgatósága.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyított köszvényre, osztráknál és meghűléseknek.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Szivattyus kút

teljes felszereléssel 17 méter mélységre eladó. Ugyanott egy fürdőkád fűtőkészülékkel, valamint egy ülő gyermekkádat jutányosan eladó. Bővebbet Madarász Jónás lakatos mester, Léva Zúgó-u. 6. szám.

„AZ OLLA“ szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ára tucatonként 4.—, 6.—, 8.—, és 10. korona.

„OLLA“ GUMMI
különlegesség. A tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező Gummi övszer.

Az „OLLA“ több mint 200 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Kapható az ország minden gyógyszer-tárban és jobb drogériákban.

Követelje azonban hogy a szállítója önnek csak **OLLA-t** adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánpótlást mint „ép oly jót“ feldicsérni. Az elárúsító helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

„OLLA“ gummigyár Wien. H.437 Fraterstrasse 57
Kapható Léván: KNAPP I. drogeriájában

Ajánljuk:

legolcsóbb napi árak számításával elsőrendű, direktforrásokból beszerzett

fűszer- és gyarmatárúinkat,

valamint állandóan friss csemege-sajt, naponta érkező felvágott és egyéb csemegeárúinkat.

Közvetlen kavéimportunk folytán

k á v é i n k

úgy ár, mint minőség tekintetében versenyen kívüliek!

Gépolaj, gépkenőcs, távottaszir, carbolíneum, aszfalt-fedélemes, gummi- és aszbesztáru, potroleum benzín, carbit és kátrány, vegyi termékek, gyanta, kénpor, kék és zöld gálicz, raffia-háncs, mindennemű festékáru padló pormentesítő olaj, campolin vízhatlan kenőcs,

portland és románczement állandó nagy gyári raktára. M. kir. marhasó és lőpor-áruda.

DISZKOSZORUK,

fa- és érczkoporsók gyári áron!

Varrógépek

5 évi jótállásra.

Kern Testvérek

fűszer-, gyarmatárú- és vasnagykereskedése

Telefon 14. **L É V A.** Alapított 1881.

Ajánljuk továbbá ujonnan berendezett vasáruházunkat.

Állandó raktárt tartunk legfinomabb nickel, alumínium, email, öntött és lemez

konyhaedényekből,

egyensúly-, táblás és tizedes mérlegekből, legjobb minőségű sajtolt lapát, acél répavilla és répakiemelő, fejsze, csabány, kapaáru, fűrész, reszelő, metsző olló, ojtó kés, összes kerti, mezőgazdasági, méhészeti, tejgazdasági, bádigos- és kőmives-szerszámok épület és butorvasalások, olajozók, kenőszelencék, gép-szíjak, szivattyúk, kendertömlők, tömítő anyagok, vízmentes ponyvák, csigafurók, kalapácsok, saluk, állók, kereskedelmi öntvények stb. vaszikkekből.

Legelőszzerűbb többször csavart horg drótfonatkerítés és tuskés húzal raktár.

Fényképészeti cikkek, kerékpárok, pneumatikok nagy raktára.

Szíves megkeresésre készséggel szolgálunk speciális árajánlattal. — Nagyban vételnél külön ajánlat.

Saját gyártmányú
szől szénavaágó kések
nagyban eladása.

Eladó ZONGORA.

Egy jó karban levő — —
— — rövid zongora eladó.
Cím a kiadóhivatalban. — —

Szikviz gyár teljes berendezés-el nagy községben hol hetenkint, 1000 üveg eladható, nagy vidékkel egyedül álló, vezetés hiánya miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Köztudomásu dolog, hogy a

Pály Testvérek

Medicinal Cognac

a legjobb, mert adit és gyógyit, azért a közönség kedvence itala. Kapható: **MEDVEGY LAJOS** oukrász üzletében **L É V Á N**.

Kölcsönkönyvtár

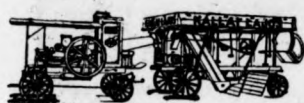
ujjonnan kiegészítve kb. 8000 kötet magyar, német és francia regény **NYITRAI és TÁRSA R. T.** könyvkereskedésében **LÉVÁN.** Előfizetés bármely nap kezdhető.

Barsvármegye alispánja.

„A köztudatba ment át“, hogy osakis

Kállay Lajos motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motorcseplőkészleteket

!! Saját érdekében kérjen minden gazda dísz főarlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár

Fontos figyelmeztetés!

Kállay LAJOS hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállay nevű cégekkel.

Kézimunka!

Előnyomda!

Nyári ujdonságok:

Delain, zephir, batiszt, ruhadisz, csipke, betét, himzés stb.

Női és úri fehénemű, nyakkendő, harisnya, zsebkendő nagy választékban.

SZILÁRD JÓZSEF

divatáruházában

CÁLVIN PALOTA.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára **L É V Á N**. — Telefon szám: 33 Piaetéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom a szakkereskedő magyarországi kollégákkal készséggel szolgálok.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRAUNTZ**-féle gőzcseplő készletek, **GANZ**-féle motorok minden nagyságban, valamint minden a szakba vágó gépek és géprészek.

6616/1911 szám.

Léva városánál elhalálozás folytán megüresedett

főjegyző-levéltárnoki állásra

és ezen állás betöltése folytán esetleg megüresedő állásokra pályázatot hirdetek és felbivom mindazokat, akik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy az előírt képesítésüket s az eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hivatalomhoz a folyó évi július hó 10-ig annál inkább terjesszék elő, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A főjegyző-levéltárnoki állás javadalma 2400 korona törzsfizetés, kétszeri ötdéves 10% korpótlék és 480 korona lakpénz. A főjegyző-levéltárnok a magán munkálatok végzésétől eltiltatott.

A főjegyző-levéltárnoki állásra pályázók az 1900. évi XX. t. c. 3 §-a vagy a 4 §-ban előírt képesítést tartoznak igazolni.

A választást Léva városában a városházán 1911. évi július hó 14-én délután 4 órakor fogom megtartani.

Aranyosmarót, 1911. évi június hó 15-én.

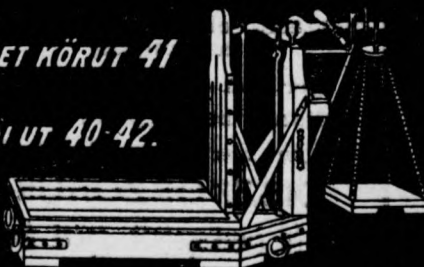
Mailath
alispán.**Névjegyek, Meghívók,****Eljegyzési kártyák**

legdiszesebb kivitelben készíttetnek

NYITRAI és TÁRSA R. T.könyvnyomdájában, **L É V Á N**.

MAGYAR MÉRLEG-ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST

IRODA:
ERZSÉBET KÖRUT 41
GYÁR:
GYÖMRŐI UT 40-42.

ELSŐRENDÜ
GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS VASUTI
MÉRLEGEK.
KÉPVISELŐK KERESZTETNEK.